

19.5.2026

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön 8.4.2026 lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamiseksi (kaksiportainen psykoterapiakoulutus)

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan psykoterapeuttikoulutuksen uudistamista kaksiportaiseksi siten, että koulutuksen ensimmäinen vaihe olisi opiskelijalle maksuton ja rahoitettaisiin valtion varoin. Tavoitteena on vahvistaa perustason mielenterveyspalvelujen saatavuutta ja tukea hoidon painopisteen siirtämistä varhaiseen vaiheeseen kehittämällä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden psykososiaalisten menetelmien osaamista. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) mukaan esityksellä pyritään samalla tukemaan lasten ja nuorten terapiatakuun toimeenpanoa sekä parantamaan mielenterveyspalvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

Esityksen mukaisesti psykoterapiakoulutuksen ensimmäisen vaiheen rahoitusta osoitettaisiin yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle sekä psykoterapeuttikoulutusta järjestäville yliopistoille. Koulutukseen voisivat osallistua sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon ammattihenkilöt, ja koulutukseen sisältyisi työnohjauksessa tapahtuvaa asiakas- ja potilastyötä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan sosiaalihuollon ammattihenkilöitä koskevaa sääntelyä erikoispätevyyden rekisteröimisestä sekä valtuutussäännöksiä koulutuksen sisällöstä ja tavoitteista annettavaa asetusta varten.

Hallituksen esitysluonnos liittyy pääministeri Orpon hallitusohjelmaan, jossa on varattu rahoitusta kaksiportaiseen psykoterapiakoulutukseen siirtymiseksi. Vuosien 2027–2030 julkisen talouden suunnitelmaan on momentille 33.60.33 varattu 10 milj. euron vuosittainen rahoitus asiaan liittyen.

Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Valtiovarainministeriö pitää psykososiaalisten menetelmien osaamisen lisäämistä sinänsä perusteltuna, mutta katsoo, että esitysluonnosta on vielä täydennettävä ja täsmennettävä, erityisesti suhteessa hallituksen alkuperäiseen tavoitteenasetteluun. Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa viitataan nimenomaisesti psykoterapiakoulutuksen uudistamistarpeeseen, kun taas nyt esitetty hallituksen esitysluonnos näyttää laajentavan tavoitetta hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistehtävän tukemiseen,

sillä esitysluonnoksen mukaan uudistuksella pyritään parantamaan (myös) varhaisen vaiheen mielenterveyspalvelujen saatavuutta.

Esitysluonnoksen ensimmäisen portaan koulutus- ja korvausmalli on rakenteellisesti erillinen varsinaisesta psykoterapiakoulutuksesta, vaikka koulutuksen järjestämisestä vastaavat yliopistot voisivat mahdollisesti hyväksilukea sitä osaksi varsinaista psykoterapiakoulutusta. Esityksessä todetaan myös, ettei kaikkien uuden koulutuksen suorittaneiden ole tarkoituskaan siirtyä psykoterapiakoulutukseen. Näin ollen uudistukseen liittyvät hallitusohjelman tavoitteet, nyt lausunnoilla oleva malli sekä näiden keskinäinen suhde muodostavat vaikeasti jäsentyvän kokonaisuuden.

Esitysluonnoksesta myös puuttuu taloudellisten vaikutusten arviointia koskeva itsenäinen luku. Vaikka esityksen keskeisiin ehdotuksiin ja osin muuhun vaikutusarvioon asiallisesti sisältyy taloudellista arviointia, olisi selvyuden vuoksi perusteltua kuvata ko. vaikutukset yhtenäisenä kokonaisuutena omassa osiossaan. Keskeisissä ehdotuksissa kuvattu tehtävään varattu määräraha ja sen suhde taloudellisiin vaikutuksiin olisi myös luontevaa kuvata osana taloudellisia vaikutuksia. Edelleen selkeyden vuoksi (ainakin) taloudellisissa vaikutuksissa olisi syytä yksiselitteisesti todeta, ettei uusi korvausmekanismi ole päällekkäinen hyvinvointialueiden yleiskatteisen rahoituksen, yliopistojen perusrahoituksen ja/tai valtion talousarvion momentilta 33.60.33 maksettavien sote-henkilöstön erikoistumiskoulutuksen valtion korvausten kanssa, koska nyt säädettävä uusi korvaus ei voi olla päällekkäinen edellä mainittujen kanssa. Edellä mainitusta eriyttämisestä olisi lisäksi huolehdittava läpi esityksen.

Esitysluonnoksen viranomaisvaikutuksissa todetaan, että esitys lisää jossain määrin sosiaali- ja terveysministeriön sekä Lupa- ja valvontaviraston (LVV) hallinnollista taakkaa. Valtiovarainministeriö muistuttaa hallituksen linjauksesta, jonka mukaan valtion organisaatioiden tulee varmistaa EU:sta ja kansallisesta lainsäädännöstä tulevien uusien velvoitteiden hoitaminen pääsääntöisesti nykyisten määrärahojen puitteissa. Myös talouspoliittinen ministerivaliokunta on linjannut, että uusien velvoitteiden myötä tulevat tehtävät resursoidaan pääsääntöisesti luopumalla olemassa olevista tehtävistä tai tehostamalla nykyisten tehtävien hoitamista. Edellä mainitut linjaukset huomioiden uusien tehtävien hoitamisesta nykyresurssein olisi hyvä olla maininta myös esityksen taloudellisissa vaikutuksissa.

Valtiovarainministeriö kiinnittää lisäksi huomiota sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 32 §:ään, jonka mukaan hyvinvointialueen tehtävänä on huolehtia henkilöstön osaamisen ylläpitämisestä ja kehittämisestä sekä toimia yhteistyössä koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden kanssa osaamistarpeiden ennakoinnissa ja koulutuksen järjestämisessä. Lausuntopyyntöä kohteena olevasta esitysluonnoksesta ei käy selkeästi ilmi, mikä on nyt ehdotetun rahoitus- ja koulutusmallin suhde tähän jo voimassa

olevaan, yleiskatteisesti rahoitettuun lakisääteiseen velvoitteeseen¹.
Jatkovalmistelussa myös edellä mainittua olisi syytä selkeyttää.

Valtiovarainministeriö huomauttaa, että esityksestä puuttuu arvio ja ratkaisut tilanteista, joissa koulutusta ei syystä tai toisesta järjestetä suunnitellussa laajuudessa tai koulutukseen osallistuvien määrä jää ennakoitua pienemmäksi. Asiaa olisi jatkovalmistelussa syytä tarkastella.

Terveystieteiden tutkimuskeskukseen ehdotetun 60 c pykälän kolmannen momentin säännöskohtaisissa perusteissa todetaan, että ”Rahoituksen käytettäväksi osoittaminen säädettäisiin toteutettavaksi erillisenä osana vuosittain samassa yhteydessä ja menettelyssä kuin organisaatioille kohdennettava päärahoitus (hyvinvointialueiden ja HUS- yhtiön yleiskatteinen valtionrahoitus, korkeakoulujen valtionrahoitus).” Valtiovarainministeriö toteaa, että kirjaus on epäselvä ja kyseinen teksti tulisi joko poistaa perusteluista tai sitä olisi merkittävästi selkeytettävä.

Esitysluonnoksessa viitataan useissa kohdin lasten ja nuorten terapiatakuun toimeenpanon varmistamiseen. Lasten ja nuorten terapiatakuun toimeenpanon edellyttämät muutokset hyvinvointialueilla on jo rahoitettu kyseisen uudistuksen yhteydessä, ja ne kuuluvat osaksi hyvinvointialueiden lakisääteistä järjestämisvastuuta². Esityksestä ei käy riittävän selkeästi ilmi, mikä on esitetyn erillisrahoituksen suhde lasten ja nuorten terapiatakuun yhteydessä toteutettuun velvoitemuutokseen, siinä tehtyyn ratkaisuun asiantuntijoiden kouluttamisesta ja kyseisen tehtävän rahoitukseen. Jatkovalmistelussa myös edellä mainittua olisi syytä selkeyttää.

Hallituksen esitysluonnoksessa viitataan valtion talousarvion momentin 33.60.33 päätösosaan ja sen muotoiluihin. Valtiovarainministeriö toteaa, että momentin päätös- ja selvitysosien muotoilut valmistellaan osana valtion talousarvion valmistelua.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

---

¹ Kts. myös Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä, 4 §

² Kts. myös valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta, 2 a §

VN/16881/2025-VM-58

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: